

ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

Науково-практичний журнал

№21 листопад 2015

Головний редактор:

Клименко А. П.,

ректор Чорноморського державного університету імені Петра Могили, д.т.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, Президент Асоціації університетів України

Заступники головного редактора:

Федоренко В. Г.,

д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, академік УАН

Смелянов В. М.,

д.держ.упр., професор, директор Інституту державного управління Чорноморського державного університету імені Петра Могили

Відповідальний секретар:

Кучеренко Г. Б.

Члени редакційної колегії:

Антонова А. В., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту Чорноморського державного університету імені Петра Могили

Бакуменко В. Д., д.держ.упр., професор, проректор з наукової роботи Академії муніципального управління

Бистряков І. К., д.е.н., професор, завідувач відділу ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»

Великий Ю. В., д.е.н., професор кафедри обліку і аудиту Чорноморського державного університету імені Петра Могили

Горлачук В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри Чорноморського державного університету імені Петра Могили

Дацій Н. В., д.держ.упр., доцент, професор кафедри Академії муніципального управління

Дацій О. І., д.е.н., професор, завідувач кафедри Академії муніципального управління

Денисенко М. П., д.е.н., професор, професор кафедри Київського національного університету технологій та дизайну

Анджей Стельмах, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних систем Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)

Тадеуш Валлас, доктор політичних наук, професор, декан факультету політичних наук та журналістики Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)

Джерзі Бабяк, доктор політичних наук, професор, заступник декану факультету політичних наук та журналістики Університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)

Завієзна Н. С., д.е.н., доцент, провідний науковий співробітник відділу стратегії сталого розвитку та інвестиційно-інноваційної політики Науково-дослідного економічного Інституту Міністерства економічного розвитку і торгівлі України

Івашова А. М., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри Академії митної служби України

Кальниць Ю. Г., д.держ.упр., с.н.с., професор кафедри парламентаризму та політичного менеджменту Національної академії державного управління при президенті України

Кобаль Г. В., д.держ.упр., завідувач кафедри, професор кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського державного університету імені Петра Могили

Кузьменко О. Б., д.е.н., професор, заступник декана Чорноморського державного університету імені Петра Могили

Плеханов Д. О., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри державної служби Чорноморського державного університету імені Петра Могили

Савченко О. Ф., д.е.н., професор, професор кафедри Полтавського університету економіки та торгівлі

Сиченко В. В., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри Дніпропетровського державного аграрного університету

Сорока С.В., д.держ.упр., професор кафедри місцевого самоврядування, регіонального розвитку та політичної аналітики Чорноморського державного університету імені Петра Могили

Сорока М. П., д.держ.упр., професор, народний депутат України

Федоренко С. В., доцент кафедри інформаційних систем і технологій ІПК ДСЗУ, академік академії будівництва України, к.т.н., доцент

Чорна Л. О., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту та адміністрування Вінницького торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету

Шамрай В. О., д.держ.упр., професор, професор кафедри Академії праці та соціальних відносин

ІНВЕСТИЦІЇ:

ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 21 листопад 2015 р.

Журнал засновано у січні 2002 року.

Виходить 2 рази на місяць.

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з ЕКОНОМІКИ

(наказ Міністерства освіти і науки України № 747 від 13.07.2015)

Свідоцтво КВ № 17597-6447ПР від 29.03.2011 року
ISSN 2306-6814

Передплатний індекс: 23892

Адреса редакції:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Поштова адреса:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Телефон: (044) 223-26-28, 537-14-33

Тел./факс: (044) 458-10-73

E-mail: economy_2008@ukr.net

www.investplan.com.ua

Засновники:

**Чорноморський державний університет імені Петра Могили,
ТОВ "ДКС Центр"**

Видавець:

ТОВ "ДКС Центр"

Відділ інформації

Стаднік С. Б.

Відділ реклами

Чурсіна А. М.

Коректор

Строганова Г. М.

Ком'ютерна верстка

Полулященко А. В.

Технічне забезпечення

Дідук Б. Б.

Передрукування дозволяється лише за згодою редакції. Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. За зміст та достовірність реклами несе відповідальність рекламодавець.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Чорноморського державного університету імені Петра Могили 29.10.15 р.
Підписано до друку 04.11.15 р.

Формат 60x84 1/8, Ум. друк. арк. 27,2.

Наклад — 1000 прим.

Папір крейдований, друк офсетний.

Замовлення №0411/1.

Віддруковано у ТОВ «ДКС Центр»

м. Київ, пров. Куренівський, 17

Тел. (044) 537-14-34

© ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД, 2015

Головний редактор:
Клименко А. П.,
ректор Чорноморського державного
університету імені Петра Могили, д.т.н.,
професор, Заслужений діяч науки і техніки
України, Президент Асоціації університетів
України

Заступники головного редактора:
Федоренко В. Г.,
д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки
України, академік УАН
Смельянов В. М.,
д.держ.упр., професор, директор Інституту державно-
го управління Чорноморського державного універси-
тету імені Петра Могили
Бистряков І. К.,
д.е.н., професор, завідувач відділу ДУ «Інститут
економіки природокористування та сталого розвитку
НАН України»

Відповідальний секретар:
Кучеренко Г. Б.

Члени редакційної колегії:
Антонова А. В., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри
обліку і аудиту Чорноморського державного університету імені
Петра Могили
Антонов А. В., д.держ.упр., доцент кафедри соціальної робо-
ти, управління і педагогіки Чорноморського державного уні-
верситету імені Петра Могили
Бакуменко В. Д., д.держ.упр., професор, проректор з науко-
вої роботи Академії муніципального управління
Беглиця В. П., д.держ.упр., доцент, проректор з наукової робо-
ти Чорноморського державного університету імені Петра Мо-
гили
Великий Ю. В., д.е.н., професор Чорноморського державно-
го університету імені Петра Могили
Горлачук В. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри Чорно-
морського державного університету імені Петра Могили
Дацій Н. В., д.держ.упр., доцент, професор кафедри Академії
муніципального управління
Дацій О. І., д.е.н., професор, завідувач кафедри Академії
муніципального управління
Анджей Стельмах, доктор політичних наук, професор, заві-
дувач кафедри політичних систем Університету імені Ада-
ма Міцкевича (м.Познань, Польща)
Гадеуш Валлас, доктор політичних наук, професор, декан фа-
культету політичних наук та журналістики Університету імені
Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Джерзі Бабяк, доктор політичних наук, професор, заступник
декана факультету політичних наук та журналістики Універ-
ситету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща)
Євтушенко О. Н., д.політ.н., професор, завідувач кафедри
місцевого самоврядування, регіонального розвитку та політич-
ної аналітики Чорноморського державного університету імені
Петра Могили
Завізна Н. С., д.е.н., доцент, провідний науковий співробіт-
ник відділу стратегії сталого розвитку та інвестиційно-іннова-
ційної політики Науково-дослідного економічного Інституту
Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
Івашова А. М., д.держ.упр., професор, завідувач кафедри Ака-
демії митної служби України
Кальниць Ю. Г., д.держ.упр., с.н.с., професор кафедри парла-
ментаризму та політичного менеджменту Національної ака-
демії державного управління при президентіві України
Коваль Г. В., д.держ.упр., завідувач кафедри, професор кафед-
ри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморсько-
го державного університету імені Петра Могили
Кузьменко О. Б., д.е.н., професор, заступник декана Чорно-
морського державного університету імені Петра Могили
Плеханов Д. О., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри дер-
жавної служби Чорноморського державного університету імені
Петра Могили
Савченко О. Ф., д.е.н., професор, професор кафедри Полтавсь-
кого університету економіки та торгівлі
Сиченко В. В., д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри Дніпро-
петровського державного аграрного університету
Сорока С. В., д.держ.упр., професор кафедри місцевого само-
врядування, регіонального розвитку та політичної аналітики
Чорноморського державного університету імені Петра Могили
Сорока М. П., д.держ.упр., професор, народний депутат України
Шамрай В. О., д.держ.упр., професор, професор кафедри Ака-
демії праці та соціальних відносин

ІНВЕСТИЦІЇ:

ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 21 листопад 2015 р.

Журнал засновано у січні 2002 року.

Виходить 2 рази на місяць.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

*Журнал включено до переліку наукових фахових
видань України, в яких можуть публікуватися
результати дисертаційних робіт на здобуття
наукових ступенів доктора і кандидата наук з
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
(наказ Міністерства освіти і науки України № 1528
від 29.12.2014)*

Свідоцтво КВ № 17597-6447ПР від 29.03.2011 року
ISSN 2306-6814

Передплатний індекс: 23892

Адреса редакції:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Поштова адреса:

04112, м. Київ, вул. Дорогожицька, 18, к. 29

Телефон: (044) 223-26-28, 537-14-33

Тел./факс: (044) 458-10-73

E-mail: economy_2008@ukr.net

www.investplan.com.ua

Засновники:

Чорноморський державний університет імені

Петра Могили,

ТОВ "ДКС Центр"

Видавець:

ТОВ "ДКС Центр"

Відділ інформації

Стаднік С. Б.

Відділ реклами

Чурсіна А. М.

Коректор

Строганова Г. М.

Комп'ютерна верстка

Полулященко А. В.

Технічне забезпечення

Дідук Б. Б.

Передрукування дозволяється лише за згодою редакції.
Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори.
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
За зміст та достовірність реклами несе відповідальність
рекламодавець.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Чорноморського
державного університету імені Петра Могили 29.10.15 р.
Підписано до друку 04.11.15 р.

Формат 60x84 1/8, Ум. друк. арк. 27,2.

Наклад — 1000 прим.

Папір крейдований, друк офсетний.

Замовлення №0411/1.

Віддруковано у ТОВ «ДКС Центр»

м. Київ, пров. Куренівський, 17

Тел. (044) 537-14-34

ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 21 листопад 2015 р.

У НОМЕРІ:

Економічна наука

Денисюк О. М.

Аналіз інвестиційного середовища України: сучасні тенденції та перспективи 7

Майорова Т. В., Крук В. В., Шевчук Я. В.

Капітальні інвестиції: сутність та проблеми реалізації в кризових умовах 12

Хорішко К. С.

Удосконалення управлінського інструментарію в напрямі підвищення процесів ефективного формування інвестиційної привабливості господарських структур 17

Луняк І. В.

Заробітна плата як найважливіший фактор реалізації інвестиційно-інноваційної моделі розвитку 21

Братковська К. О.

Підвищення економічної ефективності інвестицій у програми енергозбереження 25

Резнікова Н. В., Іващенко О. А.

Перспективи укладання і потенційні економічні ефекти регіональних торговельних угод в Північно-Східній Азії: аспекти незалежності в контексті нового регіоналізму 29

Момотюк А. Є.

Фінансова звітність у забезпеченні статистичного аналізу діяльності підприємств 35

Короткевич О. В.

Єдиний податок: формування та вплив на доходи бюджету України 39

Маниліч М. І.

Соціально-економічне становище та пріоритетні напрями розвитку Хотинського району Чернівецької області 45

Поплюйко Я. В.

Аналіз структурних змін у розміщенні грошової маси 49

Обиход Г. О., Омельченко А. А., Островський І. В.

Проблеми та перспективи розвитку транскордонних кластерів еколого-економічної орієнтації у західних регіонах України 55

Федорченко О. Є.

Актуальні проблеми управління дебіторською заборгованістю на підприємстві 60

Добринь С. В.

Вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на фінансові ресурси підприємств машинобудівної галузі України 64

Трубнік Т. Є.

Бенчмаркінг конкурентних переваг регіональних господарств м. Києва та Київської області 68

Матвійчук О. В.

Методологічні аспекти еколого-економічного оцінювання використання водних ресурсів 74

Денисенко М. П., Коргун О. П.

Інновації на страховому ринку України 79

Венгерук Н. П., Васюк К. М.

Стан та перспективи підвищення ефективності виробництва продукції птахівництва 83

Стойка С. О.

Проблеми та перспективи розвитку туристичної галузі України в умовах економічної нестабільності 86

Петрищенко Н. А.

Проблеми формування регіональних стратегій в Україні 91

Семенюк В. О.

Інституційно-управлінський підхід до побудови фінансової структури корпорацій 97

Суханова А. В.

Конкурентні переваги і стратегія регіонів у сукупності відносин конкурентоспроможності 103

Стрекаль О. О.

Зовнішній фінансовий аудит у компанії нафтогазового сектору 108

ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

№ 21 листопад 2015 р.

У НОМЕРІ:

Державне управління

Волянський П. Б.

Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях 113

Григоренко Н. В.

Моніторинг та оцінка результативності надання державних послуг
у сфері цивільного захисту 118

Добрянський Я. В.

Регулювання системи зайнятості на сільських
територіях 122

Дергач А. В.

Теоретичні підстави прийняття ефективних рішень в управлінні міграційними
процесами 126

Котенко С. А.

Нормативно-правове забезпечення державної фінансової політики за чинником
людського розвитку 130

Чеберяк Ю. П.

Житловий фонд як об'єкт державного управління в умовах ринкових
перетворень 136

Стучинська Н. П.

Безпекові можливості громадянського суспільства:
економічний аспект 142

ДО УВАГИ АВТОРІВ!

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛУ

- У статті з лівого боку має стояти індекс УДК (реєстр – «ВСЕ ПРОПИСНЫЕ»).
- Ініціали та прізвище автора. Через кому після ПІБ зазначається науковий ступінь, вчене звання, посада, науковий заклад (мовою статті та англійською мовою).
- Назва статті (реєстр – «Как в предложениях») мовою статті та англійською мовою.
- Анотація мовою статті та англійською мовою.
- Ключові слова (5—8 слів) мовою статті та англійською мовою.
- Текст статті.

У статті, згідно постанови Президії Вищої атестаційної комісії України «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України» від 15 січня 2003 р. № 7-05/1, повинні міститись (із виділенням у тексті) такі елементи: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі; список використаних джерел (оформлюється за новими вимогами, які опубліковані у Бюлетні ВАК України, № 3, 2008).

Згідно нових правил, які враховують вимоги міжнародних систем цитування, автори статей повинні давати список літератури в двох варіантах: один на мові оригіналу і окремим блоком той же список літератури (References) в романському алфавіті (harvard reference system), повторюючи в ньому всі джерела літератури, незалежно від того, чи є серед них іноземні

- Обсяг рукопису — 15—25 тис. знаків, включаючи рисунки, таблиці.
- Стаття повинна бути виконана у форматі А-4 текстового редактора Microsoft Word for Windows (шрифт – Times New Roman) у вигляді файлу з розширенням .doc або .rtf для Microsoft Word (версія 97-2003). Файли статті обов'язково повинні бути збережені в форматі .doc або .rtf.
- Ілюстративний матеріал повинен бути поданий чітко і якісно у чорно-білому вигляді. Посилання на ілюстрації в тексті статті обов'язкові. Рисунки, виконані у MS Word, потрібно згрупувати; вони повинні бути єдиним графічним об'єктом. Для рисунків, зроблених в програмі Excel, потрібно додатково до статті відправити файл Excel (2003).
- Формули виконуються за допомогою вбудованого редактора формул MS Equation і нумеруються з правого боку.

Редакція залишає за собою право на незначне редагування і скорочення, а також літературне виправлення статті (зі збереженням головних висновків та стилю автора). Надані матеріали не повертаються.

INVESTYTSIYI: PRAKTYKA TA DOSVID

№ 21 / 2015

CONTENTS:

Economy

Denysiuk O.

ANALYSIS OF THE INVESTMENT ENVIRONMENT IN UKRAINE: MODERN TRENDS AND PROSPECTS 7

Mayorova T., Kruk V., Shevchuk I.

CAPITAL INVESTMENT: THE NATURE AND PROBLEMS OF IMPLEMENTATION IN CRISIS 12

Khorishko K.

AN IMPROVEMENT OF ADMINISTRATIVE TOOL IS IN DIRECTION OF INCREASE OF PROCESSES
OF THE EFFECTIVE FORMING OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF ECONOMIC STRUCTURES 17

Luniak I.

SALARY AS AN IMPORTANT FACTOR OF REALIZATION OF INVESTMENT-INNOVATIVE MODEL OF DEVELOPMENT 21

Bratkovska K.

IMPROVING COST EFFECTIVENESS OF INVESTMENTS IN ENERGY EFFICIENCY PROGRAMS 25

Reznikova N., Ivashchenko O.

PROSPECTS OF SIGNING REGIONAL TRADE AGREEMENTS IN NORTH-EASTERN ASIA AND THEIR POTENTIAL
ECONOMIC EFFECTS: ASPECTS OF NEO-DEPENDENCY IN THE CONTEXT OF NEW REGIONALISM 29

Momotyuk L.

FINANCIAL REPORTING IN STATISTICAL ANALYSIS OF ENTERPRISES ACTIVITY 35

Korotkevych O.

SINGLE TAX: ORIGIN AND IMPACT ON BUDGET REVENUES IN UKRAINE 39

Manylich M.

SOCIAL AND ECONOMIC SITUATION AND PRIORITY DIRECTIONS OF KHOTYN DISTRICT, CHERNIVTSI REGION 45

Popliuiko Ya.

THE ANALYSIS OF THE STRUCTURE CHANGES IN THE PLACEMENT OF MONEY SUPPLY 49

Obikhod A., Omelchenko A., Ostrovskiy I.

PROBLEMS AND PROSPECTS OF TRANSBOUNDARY CLUSTERS DEVELOPMENT
OF ECOLOGICAL-ECONOMIC ORIENTATION IN THE WESTERN REGIONS OF UKRAINE 55

Fedorchenko O.

ACTUAL PROBLEMS OF MANAGEMENT OF ACCOUNTS RECEIVABLE IN THE ENTERPRISE 60

Dobryn S.

IMPACT FACTORS EXTERNAL AND INTERNAL ENVIRONMENT ON THE FUNDS ENTERPRISES
OF MACHINE BUILDING INDUSTRY UKRAINE 64

Trubnik T.

COMPETITIVE ADVANTAGES' BENCHMARKING OF THE REGIONAL ECONOMY OF KYIV CITY
AND KYIV'S REGION 68

Matviichuk O.

METHODOLOGICAL ASPECTS OF ECOLOGICAL AND ECONOMIC ASSESSMENT OF WATER RESOURCES 74

Denisenko M., Korgun O.

INNOVATION IN THE INSURANCE MARKET OF UKRAINE 79

Vengeruk N., Vasjuk K.

STATE AND PROSPECTS OF IMPROVING THE EFFICIENCY OF POULTRY PRODUCTION 83

Stoyka S.

PROBLEMS AND PROSPECTS OF TOURISM INDUSTRY IN UKRAINE IN TERMS OF ECONOMIC INSTABILITY 86

Petryshchenko N.

FORMATION PROBLEMS OF REGIONAL STRATEGIES IN UKRAINE 91

Semenyuk V.

INSTITUTIONAL-MANAGEMENT APPROACH TO BUILDING THE FINANCIAL STRUCTURE
OF CORPORATIONS 97

Sukhanova A.

COMPETITIVE ADVANTAGES AND STRATEGY OF REGIONAL RELATIONS TOGETHER COMPETITIVENESS 103

Strekal O.

EXTERNAL FINANCIAL AUDIT OF THE OIL AND GAS SECTOR 108

INVESTYTSIYI: PRAKTYKA TA DOSVID

№ 21 / 2015

CONTENTS:

Public administration

Volyanskyi P.

POPULATION TRAINING TO OBTAIN DISASTER RESPONSE SKILLS 113

Grigorenko N.

MONITORING AND EFFECTIVENESS EVALUATION OF PUBLIC SERVICES IN THE FIELD
OF CIVIL PROTECTION 118

Dobriansky Ya.

REGULATION OF EMPLOYMENT IN RURAL AREAS 122

Dergach A.

THE THEORETICAL BASIS OF THE ACCEPTANCE OF EFFECTIVE DECISIONS
ARE IN ADMINISTRATION MIGRATORY PROCESSES 126

Kotenko S.

REGULATORY SUPPORT OF THE STATE FINANCIAL POLICY BEHIND CRITERION
OF HUMAN DEVELOPMENT 130

Cheberiak Yu.

HOUSING STOCK AS AN OBJECT OF PUBLIC ADMINISTRATION IN TERMS OF MARKET
REFORMS 136

Stuchinska N.

POSSIBILITIES OF SAFETY OF CIVIL SOCIETY:
ECONOMIC ASPECT 142

.....

ДО УВАГИ АВТОРІВ!

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛУ

- У статті з лівого боку має стояти індекс УДК (реєстр – «ВСЕ ПРОПИСНЫЕ»).
- Ініціали та прізвище автора. Через кому після ІПБ зазначається науковий ступінь, вчене звання, посада, науковий заклад (мовою статті та англійською мовою).
- Назва статті (реєстр – «Как в предложениях») мовою статті та англійською мовою.
- Анотація мовою статті та англійською мовою.
- Ключові слова (5—8 слів) мовою статті та англійською мовою.
- Текст статті.

У статті, згідно постанови Президії Вищої атестаційної комісії України «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України» від 15 січня 2003 р. № 7-05/1, повинні міститись (із виділенням у тексті) такі елементи: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі; список використаних джерел (оформлюється за новими вимогами, які опубліковані у Бюлетні ВАК України, № 3, 2008).

Згідно нових правил, які враховують вимоги міжнародних систем цитування, автори статей повинні давати список літератури в двох варіантах: один на мові оригіналу і окремим блоком той же список літератури (**References**) в романському алфавіті (**harvard reference system**), повторюючи в ньому всі джерела літератури, незалежно від того, чи є серед них іноземні

- Обсяг рукопису — 15—25 тис. знаків, включаючи рисунки, таблиці.
- Стаття повинна бути виконана у форматі А-4 текстового редактора Microsoft Word for Windows (шрифт – Times New Roman) у вигляді файлу з розширенням .doc або .rtf для Microsoft Word (версія 97-2003). Файли статті обов'язково повинні бути збережені в форматі .doc або .rtf.
- Ілюстративний матеріал повинен бути поданий чітко і якісно у чорно-білому вигляді. Посилання на ілюстрації в тексті статті обов'язкові. Рисунки, виконані у MS Word, потрібно згрупувати; вони повинні бути єдиним графічним об'єктом. Для рисунків, зроблених в програмі Excel, потрібно додатково до статті відправити файл Excel (2003).
- Формули виконуються за допомогою вбудованого редактора формул MS Equation і нумеруються з правого боку.

Редакція залишає за собою право на незначне редагування і скорочення, а також літературне виправлення статті (зі збереженням головних висновків та стилю автора). Надані матеріали не повертаються.

.....

УДК 351: 329.7

*Н. В. Григоренко,
викладач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту
Національного університету цивільного захисту України, м. Харків*

МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАДАННЯ ДЕРЖАВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

N. Grigorenko,
lecturer of Management and Organization of Civil Protection Chair,
National University of Civil Protection of Ukraine

MONITORING AND EFFECTIVENESS EVALUATION OF PUBLIC SERVICES IN THE FIELD OF CIVIL PROTECTION

У статті автор аналізує проблему оцінки результативності надання державних послуг у сфері цивільного захисту, пропонує критерії, показники та індикатори такої оцінки.

In the article the author analyses the problem of effectiveness evaluation of public services in the field of civil protection, proposes criteria and indicators of such evaluation.

*Ключові слова: моніторинг, оцінка, державні послуги, цивільний захист.
Key words: monitoring, evaluation, public services, civil protection.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Важливим напрямом розвитку системи державних послуг у сфері цивільного захисту є розробка та впровадження системи моніторингу та оцінки результативності надання цих послуг.

Питання поліпшення якості надання послуг є ключовими при вирішенні проблеми підвищення ефективності функціонування органів публічної влади. При цьому ефективною повинна вважатися така діяльність державних організацій і структур, яка призводить до отримання корисних громадянам результатів і досягненню очікуваних ними цілей при мінімумі негативних ефектів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання моніторингу та оцінки результативності надання послуг, зокрема, державних, розглядаються в працях багатьох як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників таких, як Л. Бальцеревич, М.Ю. Гараджа, Ф. Котлер, Н. Менінг, А.Є. Шастітко та ін. Проте проблема моніторингу та оцінки результативності надання державних послуг саме в сфері цивільного захисту потребує більш детального висвітлення.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є аналіз системи моніторингу результативності надання державних послуг у сфері цивільного захисту.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

З поняття ефективної діяльності державних організацій та структур [1] впливає орієнтація на вироблення ними конкретних результатів, корисних в першу чергу не самим державним органам та державним службов-

цям, а зовнішнім по відношенню до них споживачам цих результатів: громадянам, їх об'єднанням та підприємствам. Відповідно, потрібен перехід в діяльності до управління за результатами, в тому числі і щодо надання державних послуг у сфері цивільного захисту.

При цьому слід розуміти особливості та складності реалізації концепції управління за результатами у сфері надання державних послуг, до основних з яких можна віднести наступні [4]:

— системи управління результативністю, насамперед, призначені для виробничої діяльності циклічного характеру, що складається з нескладних виробничих функцій і має очевидні, однозначні результати. У той же час, більшість видів діяльності публічних організацій має багаточільовий характер, а багато найважливіших завдань у принципі не піддаються кількісному вимірюванню та оцінці;

— причинно-наслідковий зв'язок між діяльністю та її результатом у сфері надання державних послуг, як правило, виражений досить слабо;

— між власне процесом діяльності та отриманням запланованих результатів проходить досить тривалий проміжок часу;

— більшість показників результативності за своєю природою суб'єктивні, а їх оцінка пов'язана з високими витратами, в силу чого методи управління за результатами також не можуть бути абсолютно об'єктивними і нейтральними за своїми наслідками;

— не всі наочні та такі, що піддаються кількісному вимірюванню планові завдання або індикатори однозначно пов'язані з планованою сукупністю результатів діяльності;

— орієнтація на кількісні планові завдання може викликати негативні ефекти такі, наприклад, як виникнення обмеженого бачення проблеми, недооцінка значення якісних результатів, обмеження взаємодії з інши-

Таблиця 1. Шкала бальної оцінки значень показників для оцінки результативності надання державних послуг у сфері цивільного захисту

Значення показника, %	Бал
від 0 до 10	0
від 11 до 20	1
від 21 до 30	2
від 31 до 40	3
від 41 до 50	4
від 51 до 60	5
від 61 до 70	6
від 71 до 80	7
від 81 до 90	8
від 91 до 99	9
100 і більше	10

ми організаціями (підрозділами), що працюють над вирішенням аналогічних завдань.

Із зазначеного випливає, що з точки зору результативно-орієнтованого управління при наданні державних послуг найбільш важливо визначити підходи до вибору показників обсягу та якості послуг, а також механізми звітності та контролю над їх виконанням. Саме для цих цілей і служить моніторинг.

Моніторинг результативності надання державних послуг, у тому числі й у сфері цивільного захисту, являє собою періодичний процес збору інформації з метою визначення того, наскільки ефективно організована дана діяльність на різних рівнях, які при цьому відбуваються зміни, які витрати пов'язані з зазначеними процесами і наскільки вони виправдані [2]. Тому основне завдання моніторингу складається у відстеженні змін, що відбуваються з плином часу в ресурсах, процесах і кінцевих результатах, за допомогою створення системи регулярної звітності, а також проведення досліджень серед постачальників й одержувачів послуг.

Впровадження в сферу надання державних послуг концепції управління за результатами визначає необхідність зміни підходу до оцінки результативності діяльності організації, що надає послуги. При цьому доцільно виходити з наступного [5]:

- у кожній виконуваній функції і у процесу виконання функції повинен бути визначений безпосередній вихід — послуги в даному випадку;

- цей вихід повинен мати об'єктивно оцінювану користь;

- підсумкова оцінка користі виходить від споживачів послуг;

- діяльність з виконання функції в цілому повинна приводити до планованого загального результату, який можна виміряти та контролювати;

- вказаний результат діяльності з виконання однієї або декількох пов'язаних функцій повинен призводити до планованого стратегічного результату, який також підлягає об'єктивній оцінці.

Результативність діяльності організації оцінюється за набором певних показників. Специфіка функціонування організацій, що надають державні послуги у сфері цивільного захисту вимагає, щоб при визначенні таких показників враховувалися і досягнення споживачами очікуваних результатів при зверненні за наданням таких послуг, і питання мінімізації витрат на організацію надання послуг. Для цього пропонується при проведенні комплексної оцінки використовувати наступні групи показників:

- показники організаційної ефективності надання державних послуг у сфері цивільного захисту;

- показники задоволеності споживачів організацією надання державних послуг у сфері цивільного захисту;

- показники доступності державних послуг у сфері цивільного захисту для споживачів.

Для розрахунку кількісних значень показників пропонується використовувати середньоарифметичну бальну оцінку запропонованих у складі показників індикаторів, коли кожній процентній оцінці індикатора присвоюється бал за шкалою, наведеній в таблиці 1. Використання бальної оцінки пояснюється різномірністю вимірюваних величин і необхідністю дати їм єдину зведену оцінку.

У разі проведення оцінки за показниками, що мають бінарне представлення, пропонується використовувати крайні бальні значення. У випадку, якщо показник відображає негативну характеристику (наприклад, кількість виявлених порушень), розрахунок проводиться за величиною, що складає додаток до 100%.

По кожній групі показників пропонується знайти середнє арифметичне значення:

$$A = \frac{\sum_{i=1}^n V_i}{n} \quad (1)$$

де A — середньоарифметичне значення показника тієї чи іншої групи;

V_i — бальні значення індикаторів, включених до складу показника;

n — кількість індикаторів, що описують даний показник.

Отриманий результат може бути оцінено за критеріями, представленим нижче.

Критерії оцінки результативності надання державних послуг та інтерпретація оцінки відповідних значень показника:

1. Організаційна ефективність:

1.1. Значення 0—3: низький рівень результативності свідчить про те, що робота по зниженню витрат на процеси надання послуг в організації практично не ведеться або ведеться тільки за окремими напрямками.

1.2. Значення 4—7: середній рівень результативності, що вимагає додаткового аналізу на предмет з'ясування факторів, що зробили понижувальний ефект.

1.3. Значення 8—10: високий рівень результативності, в організації використовуються практично всі можливі шляхи скорочення витрат суб'єкта надання послуги.

2. Задоволеність споживачів:

2.1. Значення 0—3: низький рівень результативності, в організації не враховуються побажання і очікування споживачів, а також стандарти і вимоги, що регламентують процеси надання послуг, що веде до падіння задоволеності одержувачів.

2.2. Значення 4—7: середній рівень результативності, що вимагає додаткового аналізу на предмет з'ясування факторів, що зробили понижувальний ефект.

2.3. Значення 8—10: високий рівень результативності, в організації враховуються побажання і очікування споживачів, а також стандарти і вимоги, що регла-

ментують процеси надання послуг, що веде до високої задоволеності споживачів.

3. Доступність і комфортність надання послуг:

3.1. Значення 0—3: низький рівень результативності, система інформування споживачів про які надають послуги та процедури їх отримання не налагоджена.

3.2. Значення 4—7: середній рівень результативності, що вимагає додаткового аналізу на предмет з'ясування факторів, що зробили понижувальний ефект.

3.3. Значення 8—10: високий рівень результативності, в організації використовуються практично всі сучасні засоби інформування споживачів, і приділяється достатня увага комфортності надання послуг.

В якості базової системи показників можна запропонувати таку:

1. Показники організаційної ефективності надання державних послуг у сфері цивільного захисту:

1.1. Терміни надання державних послуг (напр., дотримані — не дотримані, скорочені — не скорочені)

1.2. Показники оптимізації надання державних послуг при впровадженні адміністративних регламентів:

1.2.1. Усунення надлишкових адміністративних процедур (з описом конкретних результатів).

1.2.2. Скорочення трудовитрат (призвело — не призвело, із зазначенням середнього скорочення трудовитрат в годинах).

1.2.3. Скорочення кількості документів, що надаються одержувачами державної послуги, для її отримання (призвело — не призвело, із зазначенням кількості).

1.3. Зменшення часових витрат одержувачами державних послуг (призвело — не призвело, із зазначенням відсоткового співвідношення).

2. Показники задоволеності споживачів надання державних послуг у сфері цивільного захисту:

2.1. Зміна кількості одержувачів державних послуг (у відсотках до попереднього року).

2.2. Наявність (відсутність) порушень в процесі надання державних послуг (у відсотках за результатами вибіркового дослідження).

2.3. Ступінь задоволеності споживачів якістю та доступністю державних послуг (за результатами опитувань, у відсотках від загального числа опитаних).

2.4. Частка одержувачів державних послуг, які оскаржили рішення і дії відповідних посадових осіб (у відсотках від загальної кількості осіб, які отримали державні послуги)

2.5. Кількість виявлених порушень стандартів надання державних послуг (в одиницях, за результатами планових та позапланових внутрішніх і зовнішніх перевірок).

3. Показники, що характеризують доступність (у тому числі інформаційну) державних послуг у сфері цивільного захисту та комфортність їх надання:

3.1. Відповідність порядку інформування про правила надання державної послуги (відповідає — не відповідає).

3.2. Оцінка рівня інформованості споживачів про порядок надання державних послуг (достатній — не достатній).

3.3. Частка одержувачів державних послуг, які отримали необхідні відомості про порядок надання державних послуг з єдиної інформаційно-довідкової системи (у відсотках, за результатами опитування).

3.4. Частка одержувачів державних послуг, які направили свої відгуки, зауваження та пропозиції за до-

могою використання інформаційної системи забезпечення зворотного зв'язку (у відсотках від загального числа одержувачів).

3.5. Рівень інфраструктурної доступності здобуття державних послуг (доступно — недоступно, за результатами опитування).

3.6. Відповідність вимогам комфортності надання державних послуг (відповідає — не відповідає, за результатами опитування).

Як зазначалося вище, крім визначення показників, необхідно також визначити індикатори, що застосовуються для вимірювання окремих показників, що складають логічну схему моніторингу.

Індикатори можна розділити на дві категорії: проміжні та кінцеві [3]. Так, якщо індикатор вимірює вплив отриманих послуг на задоволеність окремого індивіда, то його називають кінцевим індикатором. Наприклад, до таких індикаторів можна віднести відсоток опитаних громадян, задоволених отриманою послугою, ступінь довіри населення до уряду, оперативність надання послуг. У той же час, індикатори, що характеризують вхідні ресурси або вихідні продукти, є проміжними індикаторами.

Найбільш ефективними проміжними індикаторами є ті, що відносяться до ключових факторів, що впливають на якість життя населення і що змінюються в залежності від території, соціальної групи, організації, а також в певний період часу.

Індикатори повинні відповідати наступним вимогам [3]:

— індикатор повинен слугувати для вимірювання саме того показника, який він відображає за своїм визначенням;

— індикатор повинен прямо і точно відображати зміни, що відбуваються;

— зменшення або збільшення індикатора однозначно має свідчити про поліпшення або погіршення досліджуваного показника;

— індикатор повинен вимірювати фактори, що відображають поставлені цілі, тобто бути релевантним;

— індикатор повинен змінюватися в залежності від території, групи, а також у часі;

— індикатор повинен бути чутливим до змін у політиці, програмах та організаціях;

— значення індикатора не повинно бути під впливом сторонніх факторів;

— індикатором не можна маніпулювати для відображення неіснуючих досягнень;

— індикатор повинен бути доступним для відстеження з плинним часом;

— відстеження індикатора не повинно бути надмірно витратним.

Виходячи із зазначених вимог, очевидно, що вибір індикаторів залежить як від типів даних, наявних у розпорядженні організації, що здійснює моніторинг, так і від того, які показники можна реально відстежити при наявних ресурсах і можливостях. Тому процес вибору індикаторів повинен починатися з аналізу того, які дані можуть бути доступні і які є можливості по збору додаткової інформації.

З урахуванням сказаного вище, вибір індикаторів повинен здійснюватися у відповідності з наступними принципами:

— індикатори повинні вимірювати ступінь досягнення поставлених цілей і відображати зміну основних по-

казників в рамках розробленої схеми моніторингу;

— індикатори повинні приводитися в кількісне вираження і допускати виміри, що з часом повторюються;

— індикатори повинні, по можливості, будуватися з існуючих джерел даних;

— якщо в якихось випадках виникають проблеми з джерелами даних, відсутня необхідна інформація або існуючі дані неточні, то повинні прикладатись зусилля для підвищення надійності існуючих джерел або створення нових джерел достовірної інформації;

— вибір індикаторів не повинен створювати істотних труднощів для тих, хто відповідає за збір інформації.

При розробці системи моніторингу необхідно вибрати індикатори, що задовольняють зазначеним вище властивостям. У процесі вибору і формулювання індикаторів повинні враховуватися також такі властивості індикатора, як його кількісні значення, якість, часові рамки і завдання. Під якістю тут розуміється ступінь точності значення індикатора і те, наскільки точно індикатор відображає показник. До часових рамок відносяться частота вимірювання індикатора і часовий період, якому відповідає його значення.

Моніторинг тісно пов'язаний з особами, які приймають рішення, оскільки він є частиною системи управління. Тому моніторинг повинен проводитися і організовуватися всередині організації керівниками, професійними фахівцями, експертами на системній основі. Для проведення моніторингу доцільно використовувати не тільки внутрішні ресурси організації, але також залучати зовнішніх учасників, споживачів послуг та інших зацікавлених осіб.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Підводячи підсумок, можна стверджувати, що регулярний збір даних про якість, доступність та ефективності державних послуг у сфері цивільного захисту дозволяє вирішувати цілий ряд завдань.

По-перше, вивчення даних про затребуваність послуг, що надаються, та про їх реальне використання цільовими і нецільовими групами населення дозволить більш ефективно планувати бюджетні витрати і коригувати механізми надання послуг на користь тих груп населення, для яких доступ до послуг в певний час обмежений.

По-друге, збір інформації про об'єктивні і суб'єктивні характеристики якості державних послуг у сфері цивільного захисту дозволить налагодити механізм зворотного зв'язку між одержувачами і постачальниками послуг, а також допомогти при розрахунку універсальних показників щодо оцінки діяльності різних організацій. У цьому аспекті слід особливо підкреслити важливість використання індикаторів, що характеризують саме результати діяльності виробника послуг з акцентом на вплив, який чиниться на цільову аудиторію.

По-третє, розробка системи стандартів якості послуг дозволить упорядкувати і конкретизувати зобов'язання організацій перед одержувачами послуг та населенням в цілому.

По-четверте, запропонований підхід до моніторингу та оцінки результативності надання державних послуг у сфері цивільного захисту може використовуватися для проведення порівняльної оцінки різних організацій з метою подальшого вдосконалення системи надання та-

ких послуг. Розглянутий підхід дає можливість не тільки визначити, наскільки ефективна або неефективна система надання державних послуг в цілому, але і виявити, в яких саме організаціях є проблеми і чим вони викликані. Це дозволить не тільки виділити ті організації, які демонструють низьку результативність у наданні державних послуг, але також зрозуміти, які саме заходи необхідно провести в кожній з цих організацій для підвищення результативності.

По-п'яте, отримані результати дозволяють виділити лідерів в області підвищення результативності надання державних послуг і використовувати їх досвід для подальшого поширення.

Нарешті, необхідно підкреслити, що система моніторингу результативності надання державних послуг у сфері цивільного захисту сприяє вирішенню і більше глобального завдання — підвищення ефективності державного управління і поліпшенню якості життя населення в цілому. У зв'язку з цим, показники, що рекомендуються для проведення моніторингу та оцінки, можуть бути використані органами влади при складанні щорічних планових завдань щодо реалізації функцій з надання державних послуг у сфері цивільного захисту та оцінці їх практичної реалізації.

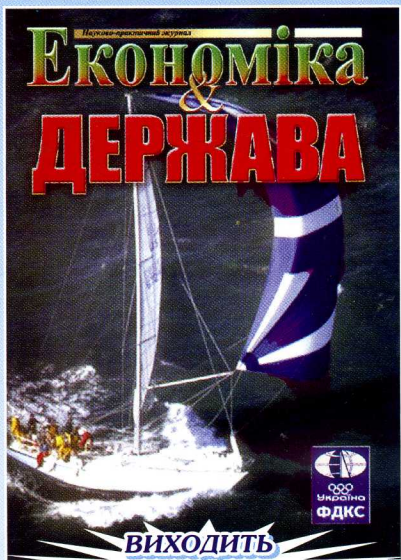
Подальших наукових досліджень потребує вдосконалення системи показників моніторингу надання державних послуг у сфері цивільного захисту.

Література:

1. Бальцерович Л. В направлении ограничения функций государства / Л.В. Бальцерович // Экономический вестник. — 2004. — Вып. 4. — № 3. — С. 376—402.
2. Гараджа М.Ю. Мониторинг результативности бюджетных расходов: основные этапы внедрения на местном уровне / М.Ю. Гараджа. — М.: Институт экономики города. — 2002. — 46 с.
3. Котлер Ф. Основы маркетинга / Ф. Котлер. — М.: Вильямс, 2006. — 1199 с.
4. Мэннинг Н. Реформа государственного управления: международный опыт / Н. Мэннинг. — М.: Весь мир, 2003. — 80 с.
5. Шаститко А.Е. Публичные услуги и функции государственного управления / А.Е. Шаститко. — М.: ТЕИС, 2002. — 160 с.

References:

1. Bal'cerovich, L. (2004), "In the direction of limiting state's functions", *Jekonomicheskij vestnik*, vol. 3, pp. 376—402.
 2. Garadzha, M.Ju. (2002), *Monitoring rezul'tativnosti bjudzhetnyh rashodov: osnovnye jetapy vnedrenija na mestnom urovne* [Monitoring the effectiveness of budgetary expenditures: the main stages of implementation at the local level], Institut jekonomiki goroda, Moscow, Russia.
 3. Kotler, F. (2006), *Osnovy marketinga* [Marketing essentials], Vil'jams, Moscow, Russia.
 4. Mjening, N. (2003), *Reforma gosudarstvennogo upravlenija: mezhdunarodnyj opyt* [Public administration reform: international experience], Ves' mir, Moscow, Russia.
 5. Shastitko, A.E. (2002), *Publichnye uslugi i funkcii gosudarstvennogo upravlenija* [Public services and functions of public administration], TEIS, Moscow, Russia.
- Стаття надійшла до редакції 15.10.2015 р.*

**ВИХОДИТЬ
12 РАЗІВ НА РІК!**

ЖУРНАЛ ВКЛЮЧЕНО
ДО ПЕРЕЛІКУ НАУКОВИХ
ФАХОВИХ ВИДАНЬ
УКРАЇНИ З ПИТАНЬ

ЕКОНОМІКИ

(Наказ Міністерства освіти і науки України
№ 1081 від 29.09.2014)

В журналі публікуються статті з усіх напрямів

ЕКОНОМІКИ

мовою оригіналу

- ТЕЛЕФОНИ ДЛЯ ДОВІДОК: Тел.: (044) 223 26 28,
(044) 537 14 33, 537 14 32
Тел./факс: (044) 458 10 73
- ПОШТОВА АДРЕСА: Україна, 04112, м. Київ, а/с 61
- ЕЛЕКТРОННА АДРЕСА: economy_2008@ukr.net
www.economy.in.ua

Передплата здійснюється через:

▶ Редакцію;

▶ ДП "Преса";

▶ Передплатні
агентства: ▶

"Самміт", "ВПА", "Ідея", "Бліц-Інформ", "Періодика", "Меркурій", "Ділова преса"
"ПресЦентр", "Флора", "Донбас Де-Юре", "Баланс-Клуб", "Горизонт", "Діада"
"Бухгалтер-Сервіс", "Кобзар", "Ранкова преса", "Ноу-хау", "Фактор-Преса"

Економіка & ДЕРЖАВА

Авторитетне науково-практичне
видання, яке висвітлює
основні напрямки розвитку
економічної науки в Україні.

Передплатний індекс **01751**
в каталозі ДП "Преса"

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 9144 від 09.09.2004 року

